

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

05

maja 2019
niedziela
18:00

Wrocław, NFM, Sala Główna

Z Wrocławia do Wiednia

Agnieszka Kreiner – dyrygent (w części I)
Paweł Maślanka – skrzypce, dyrygent (w części II)
Małgorzata Rodek – sopran
Marcin Danilewski – skrzypce
West Side Sinfonietta / NFM Orkiestra Salonowa

Program:

Maurycy Moszkowski (1854–1925) 5 *Spanische Tänze* na orkiestrę op. 12 [16']

I Allegro brioso IV Allegro comodo
II Moderato V Bolero
III Con moto

Koncert skrzypcowy *C-dur* op. 30 [30']

I Allegro commodo III Vivace
II Andante

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791) *Come scoglio* – aria z opery

Così fan tutte KV 588 [6']

Johann Strauss syn (1825–1899) *Geschichten aus dem Wienerwald* – walc op. 325 [9']

Wolfgang Amadeus Mozart *Batti, batti, oh bel Masetto* – aria z opery
Don Giovanni KV 527; *Porgi, amor* – aria z opery *Wesele Figara* KV 492 [8']

Johann Schrammel (1850–1893) *Wien bleibt Wien* [3']

Emmerich Kálmán (1882–1953) *Czardasz Silvy* z operetki *Księżniczka czardasza* [3']

Johann Strauss syn *Unter Donner und Blitz* – polka-schnell op. 324 [4']

Franz Lehár (1870–1948) *Kto me usta catuje, ten śni* z operetki *Giuditta* [4']
Wesoła wdówka – potpourri [6']

Rudolf Siczzyński (1879–1952) *Wiedeń, miasto moich marzeń* [4']

Projekt realizowany w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości
oraz odbudowy polskiej państwowości

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Prosimy o nagradzanie artystów brawami po zakończeniu ostatniej części każdego z utworów.

Wiedeń, miasto moich marzeń

Artur Bielecki

Maurycy (Moritz) Moszkowski pochodził z Wrocławia, a jego rodzina miała polskie korzenie. Na przełomie XIX i XX w. nazwisko Moszkowskiego było głośne w świecie muzyki. Wiele zespołów wykonywało jego dzieła orkiestrowe, ale szczególną popularnością cieszył się jako autor utworów fortepianowych, niezwykle błyskotliwych i wirtuozowskich. Moszkowski był cenionym pianistą. Po studiach muzycznych w Dreźnie i Berlinie zaczął prowadzić klasę fortepianu w berlińskiej Neue Akademie der Tonkunst. Jako pianista zadebiutował w 1873 r. – wtedy też rozpoczęła się jego międzynarodowa kariera. Występował w najważniejszych ośrodkach muzycznych, m.in. w Wiedniu, Berlinie, Paryżu i Londynie. Grał również w Warszawie. Z powodu kłopotów zdrowotnych na pewien czas ograniczył występy, koncentrując się głównie na pracy kompozytorskiej. Moszkowski był także utalentowanym dyrygentem. W marcu 1889 r. poprowadził w Warszawie koncert, z którego dochód był przeznaczony na budowę gmachu Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego. Polskiej publiczności zaprezentował wtedy m.in. wstęp i muzykę baletową z własnej opery *Boabdil, der letzte Maurenkönig*. Ważnym punktem na mapie jego koncertowych podróży był Wiedeń, gdzie przykładowo w 1892 r. prowadził koncert z okazji Międzynarodowej Wystawy Muzycznej i Teatralnej. O uznaniu, jakie miało dla Moszkowskiego środowisko muzyczne, świadczy to, że został mianowany członkiem Akademii der Künste w Berlinie. W 1897 r. zamieszkał w Paryżu. Mimo że artysta zdobył znaczny rozgłos, w ostatnich latach swojego życia był coraz mniej znany. Zmarł w Paryżu 4 marca 1925 r.

W dużej mierze dorobek Moszkowskiego nie wytrzymał bezlitosnej dłoń twórców „próby czasu” – wiele jego utworów ocenia się dzisiaj w kategoriach wirtuozowskiej muzyki salonowej. Przykładem takiej salonowej, wdzięcznej, ale dość błażej muzyki są z pewnością *Spanische Tänze (Tańce hiszpańskie)* op. 12, napisane około 1890 r. w wersji fortepianowej na cztery ręce. Skomponowane z gracją i niemałą inwencją melodyczną tworzą razem pięcioczęściową suitę zakończoną stylizacją bolera. Inspiracją dla kompozytora były tu ponadto taniec flamenco, romance oraz malagueña. Tego wieczoru usłyszymy wersję orkiestrową *Spanische Tänze*; brzmią one równie znakomicie w wersji na cztery ręce. Muzyka fortepianowa Moszkowskiego jest ciekawym zjawiskiem. Jego miniaturowe (takie jak *Etincelles*) włączali do swojego

repertuaru najwięksi wirtuozi (w tym Józef Hofmann i Vladimir Horowitz). Etiudy Moszkowskiego do dzisiaj stanowią niezwykle cenny repertuar dydaktyczny dla adeptów sztuki pianistycznej, którzy uczą się m.in. jego piętnastu *Etiud wirtuozowskich*. Warto jednak pamiętać, że artysta chętnie tworzył także formy większe. Należy do nich wspomniana opera *Boabdil, der letzte Maurenkönig*, poemat symfoniczny *Joanna d'Arc* oraz wirtuozowskie koncerty fortepianowe. Przykładem jest również interesujący *Koncert skrzypcowy C-dur* op. 30. Został on zadedykowany Émile'owi Sauretowi, francuskiemu skrzypkowi i kompozytorowi, który był niemal rówieśnikiem Moszkowskiego. Koncert skrzypcowy, o szeroko zakrojonej formie, ma tradycyjną trzyczęściową budowę. Utwór ten pokazuje zarówno zalety stylu Moszkowskiego, jak i jego wady. Oprócz tego, że zauważamy solidne rzemiosło kompozytorskie (wycucie formy, orientację w fakturze wiolinistycznej, wirtuozerię), odnosimy także wrażenie, że w inwencji melodycznej i ekspresji całości dzieła są pewne niedostatki. W szeroko zakrojonej części pierwszej tematy niezbyt silnie kontrastują ze sobą, można też w nich odnaleźć ślady wpływu muzyki Czajkowskiego (w sposobie ukształtowania ekspozycji i jej wirtuozowskich pasażów skrzypcowych). W przetworzeniu ciekawe są zestawienia fragmentów tutti z odcinkami o charakterze krótkich kadencji solowych. Środkowe *Andante* przynosi dość powierzchowny liryzm, finałowe *Vivace* odznacza się zaś żywiołowym ruchem.

Prezentowane arie Wolfganga Amadeusa Mozarta należą do największych arcydzieł w historii opery – usłyszymy fragmenty *Wesela Figara*, *Don Giovanni* oraz *Così fan tutte*. Stawna aria *Porgi, amor* pochodzi z *Wesela Figara*. Śpiewa ją Hrabina na początku II aktu, kiedy to pełna melancholii i tęsknoty uskarża się na swój los zaniedbywanej przez Hrabiego matronki. Z kolei *Batti, batti, oh bel Masetto* to aria Zerliny z I aktu opery *Don Giovanni*. Młoda wieśniaczka w dniu swojego ślubu dała się omamić czułym słowom uwodziciela wszech czasów (Don Juana) – w tej arii prosi swojego narzeczonego Masetta o przebaczenie. *Come scoglio* pochodzi z opery *Così fan tutte*, arcydzieła opery komicznej.

Za sprawą Moszkowskiego zawędrowaliśmy z Wrocławia do Wiednia – by cieszyć się urokami genialnej muzyki Mozarta – i w Wiedniu tym pozostaniemy, tym razem jednak już w tonacji znacznie lżejszej, bardziej operetkowej. Wiedeń jako miasto urokliwych walców i zabaw tanecznych rozbrzmiewał przecież nie tylko genialną muzyką klasyków wiedeńskich czy później Schuberta albo Brahmsa. Wiedeń potrafił

się bawić, tańczyć w gospodach, a w kawiarenkach słuchać lżejszej muzyki. Działo się to m.in. za sprawą takich kompozytorów, jak Franz Lehár czy Emmerich Kálmán, największych mistrzów operetki wiedeńskiej, autorów takich jej sztandarowych utworów, jak *Wesoła wdówka* czy *Księżniczka czardasza*. A cóż powiedzieć o Johannie Straussie synu, królu walca, najstarszym z wiedeńskiej „dynastii Straussów”? Jego muzyka stała się symbolem Wiednia. Muzyczny Wiedeń współtworzyli również inni, mniej znani twórcy. Wśród nich byli Johann Schrammel oraz – tu polski akcent – Rudolf Siczynski, autor przeboju Wiedeń, *miasto moich marzeń*.

Agnieszka Kreiner

Jest absolwentką Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Krakowie oraz Hochschule für Musik und darstellende Kunst w Wiedniu. Kształciła się także u I. Markevicha. W 1974 r. została laureatką III nagrody w II Ogólnopolskim Konkursie Dyrygentów im. G. Fitelberga w Katowicach. Była dyrygentem Opery Śląskiej i Opery Krakowskiej, w latach 1982–1992 pełniła funkcję dyrygenta Teatru Wielkiego – Opery Narodowej w Warszawie, gdzie poprowadziła kilkaset spektakli operowych i baletowych. W latach 1994–1997 była dyrektorem artystycznym Filharmonii Lubelskiej, a od 2004 r. prowadzi Tatrzańską Orkiestrę Klimatyczną w Zakopanem. Występowała gościnnie w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Wrocławiu, Bydgoszczy, a także za granicą – w Austrii, Niemczech, Luksemburgu, Holandii, Francji i Rosji. Jest autorką podręcznika do audycji muzycznych dla szkół muzycznych.

Agnieszka Kreiner, fot. archiwum artystki

Paweł Maślanka

Naukę gry na skrzypcach rozpoczął w wieku 7 lat. W 2010 r. ukończył Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie K. Podejki. Jest laureatem wielu ogólnopolskich konkursów skrzypcowych, m.in. w Warszawie, Zielonej Górze, Poznaniu, Katowicach, Łodzi i Gdańsku. W 2008 r. rozpoczął współpracę z orkiestrą Sinfonia Varsovia. Z zespołem tym dokonał wielu nagrań obejmujących repertuar od muzyki barokowej po współczesną oraz odbył liczne trasy koncertowe po Polsce, krajach europejskich (Francja, Szwecja, Czechy, Portugalia, Hiszpania, Szwajcaria, Niemcy) oraz Japonii (Tokio, Kanazawa) u boku takich artystów, jak N. Kennedy, I. Pogorelič, M. Argerich, A.-S. Mutter, M. Vengerov. Od 2010 r. jest I koncertmistrzem Orkiestry Symfonicznej Filharmonii im. M. Karłowicza w Szczecinie, z którą występuje również jako solista. W 2016 r. otrzymał tytuł doktora sztuk muzycznych. Jest także nauczycielem w Szkole Państwowych Szkół Muzycznych im. F. Nowowiejskiego oraz adiunktem w Akademii Sztuki w Szczecinie.

Paweł Maślanka, fot. archiwum artysty

Małgorzata Rodek

Obecnie jest solistką Polskiej Opery Królewskiej, w latach 2004–2017 była solistką Warszawskiej Opery Kameralnej. Ukończyła z wyróżnieniem Akademię Muzyczną im. K. Lipińskiego we Wrocławiu, a następnie studiowała we Flanders Operastudio – otrzymała m.in. I nagrodę w V Ogólnopolskim Konkursie Wokalnym im. F. Płatówny we Wrocławiu. Występowała na Międzynarodowym Festiwalu Wratistavia Cantans, Festival d'Ambonay, Opera Rara, a także na scenach operowych Brukseli, Amsterdamu, Wilna i Helsinek. Nagrywała dla Radia i Telewizji Francuskiej oraz dla kanału telewizyjnego ARTE.

Współpracowała z takimi orkiestrami, jak m.in. Sinfonia Varsovia, Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Narodowej, Orkiestra Filharmonii Lwowskiej, Capella Cracoviensis i Orkiestra Kameralna Polskiego Radia Amadeus.

Małgorzata Rodek, fot. archiwum artystki

Marcin Danilewski

Artysta pochodzi z rodziny o dużych tradycjach muzycznych. Już w wieku 4 lat rozpoczął naukę gry na skrzypcach. Ukończył Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie K. Jakowicza oraz Mozarteum w Salzburgu w klasie I. Ozima. Jest laureatem wielu konkursów, m.in. Konkursu im. T. Wrońskiego na Skrzypce Solo w Warszawie i Międzynarodowego Konkursu im. P. Czajkowskiego dla Młodych Muzyków w Kurashiki. Jako solista występuje z takimi orkiestrami, jak NFM Filharmonia

Wrocławska, Filharmonia Opolska, Tatrzańska Orkiestra Klimatyczna, West Side Sinfonietta / NFM Orkiestra Salonowa czy Salonorchester St. Moritz. Jako koncertmistrz gościnny współpracuje z takimi zespołami, jak: Mozarteumorchester Salzburg, Singing Europe Orchestra, Filharmonia Dolnośląska, Neue Lausitzer Philharmonie. Artysta jest też cenionym kameralistą – współpracuje z Lutostawski Quartet, Silius Trio, Camerata Galiciana Trio i NFM Ensemble. Jest koncertmistrzem NFM Filharmonii Wrocławskiej i orkiestry Camerata Pontresina. Gra na skrzypcach „Ed Gagliano” z 1800 r.

Marcin Danilewski, fot. Łukasz Rajchert

Organizator:

NFM – Instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

